GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 67. *Sâmbătă 23 Martie (4 Aprilie)* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei."

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ şése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḍiarului.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei"

Braşovŭ, 22 Martie (3 Aprilie) 1885.

Relaţiunile dintre cercurile oficiale din capitala statului ungarŭ şi din capitala regatului românŭ s'au încordatŭ astfelŭ, încâtŭ siliţĭ suntemŭ de a-le analisa şi pune în vederea cititorilorŭ noştri.

Nu s'au împlinitŭ încă patru-spreḍece ḍile de când organulŭ autorisatŭ maghiarŭ „Pesti Naplo", vorbindŭ de călĕtoria principelui moştenitorŭ, archiducelui Rudolf, în peninsula balcanică, a declaratŭ într'unŭ modŭ categoricŭ, că *„în valea Dunării rivalulŭ actualŭ alŭ regatului maghiarŭ este regatulŭ românŭ."*

Cu alte cuvinte: piedeca aspiraţiunilorŭ maghiare de-a face o ţéră ungurésca dela Leita şi până în Marea négră este Statulŭ românŭ, pe care Ungurii datorĭ suntŭ a'lŭ slăbi pe tóte căile şi prin tóte mijlócele, spre a-şĭ asigura perfecta lorŭ dominaţiune la porţile Orientului.

Acéstă declaraţiune, venită din partea unui ḍiarŭ maghiarŭ atâtŭ de acreditat ca „Pesti Naplo," a făcutŭ precum se vede, pe publiciştii românĭ, în frunte cu bĕtrênulŭ organŭ „Românulŭ" din Bucurescĭ, de a se interesa mai de aprópe şi de-a, fi mai cu multă băgare de sémă în privinţa lucrurilorŭ, ce se petrecŭ în Budapesta cu privire la România.

Ḍiaristica, acéstă sentinelă neadormită, a cărei servicii neobosite din nenorocire numai noi Românii nu le scimŭ încă pe deplinŭ apreţiá, s'a pusŭ la pândă şi cu ochii ei cei agerĭ a zăritŭ prin céţa, ce adese acopere vatra Dâmboviţii, mişcările cercurilorŭ oficiale din Budapesta în ceeace privesce afacerile interne ale României.

La ântéia mişcare ce s'a făcutŭ de unele cercurĭ influente din Budapesta, carĭ au intervenitŭ pe sub mână la pontificele din Roma, ca în scaunulŭ devenitŭ vacantŭ alŭ Archiepiscopiei catolice în Bucurescĭ, în loculŭ rĕposatului monseniore Paoli, sĕ fie numitŭ episcopulŭ Ronay, susţinutŭ pe faţă şi de marele organŭ maghiarŭ „Pesti Naplo", ḍiaristica de pe ţĕrmii Dâmboviţii a datŭ alarmă pentru a respinge orĭ ce amestecŭ în afacerile interne ale României.

„Fremdenblatt" şi „Agenţia Havas", ţinêndŭ sémă de fierberea generală s'au grăbitŭ sĕ desminţă svonulŭ, dér publiculŭ, între care chiar şi credincioşii catolicĭ, nu s'a mulcomitŭ şi astfelŭ pentru liniştirea sufletelorŭ indignate a trebuitŭ ca cercurile oficiale sĕ intervină la Roma, pentru a arĕta, că numirea episcopului Ronay, ca archiepiscopŭ la Bucurescĭ, nu este oportună.

Bărbaţii politicĭ românĭ, adăpaţĭ din isvórele culturei ţĕrilorŭ civilisate europene, au învĕţatŭ şi s'au deprinsŭ a respectá faţă cu ori-ce ţéră şi cu orĭ-ce naţiune, fie mică séu mare, cuviinţele dreptului internaţionalŭ, de a nu se amesteca acolo unde nu le fierbe óla.

Totŭ în acéstă direcţiune politică s'a întocmitŭ şi esposiţiunea din Budapesta cu privire la ţéra românéscă.

Pentru ca unŭ Statŭ independentŭ sĕ fiă oficialŭ representatŭ la o esposiţiune internaţională, trebue sĕ se respecteze regulele ce s'au adoptatŭ în acéstă privinţă de tóte statele.

Peste tóte aceste regule însĕ cei din Budapesta au trecutŭ cu buretele şi, fără de-a precisa şi stabili cu cei din Bucurescĭ condiţiunile de participare, au espusŭ într'unŭ „pavilionŭ orientalŭ" produse de provenință română sub titlulŭ oficialŭ de „România."

Acéstă necorectitudine a provocatŭ în pressa română mare indignaţiune şi a făcutŭ, ca cercurile oficiale din Bucurescĭ sĕ notifice cercurilorŭ oficiale din Budapesta, că România nu e representată la esposiţiune.

Écă o a doua rivalitate, décă rivalitate mai póte fi şi aceea când cineva e representatŭ fără scirea şi voia lui la o întreprindere, cu care n'are nicĭ în clinŭ, nicĭ în mânecă.

Aceste întêmplărĭ, deşi la aparinţă puţinŭ însemnate, indică de ajunsŭ încordarea ce esistă în relaţiunile dintre statulŭ ungarŭ şi românŭ.

Supĕrărĭ ungurescĭ.

Cu multă înverşunare vorbescŭ ḍiarele maghiare despre resoluţiunea congregaţiunei Sibiene. »E mai bine,« scrie „Magyar Palgár," sĕ punemŭ acéstă mânjitură ad acta fără multe observărĭ. Resoluţiunea e o impertinenţă ce nu se póte băga în sémă«. — „Kolozsvári Közlöny« ḍice, că idea înfiinţărei acestei reuniunĭ a făcutŭ unŭ mare serviciu Ungurilorŭ prin aceea, că »au datŭ prilejŭ sĕ se esprime sentimentele nutrite în taină, s'a scosŭ epurele din „tufă.« De la dualismŭ, acesta e celŭ dintéiŭ casŭ, în care naţionalităţile unindu-se cu »Gazeta« socotescŭ mişcarea nóstră de conservare ca o «conjuraţiune». Cunóscă acésta Maghiarii de dincolo de Muntele craiului şi deştepte-se pentru mântuirea nóstră! Ce n'amŭ făcutŭ o miă de anĭ, trebue sĕ facemŭ acum de odată! Departe sĕ fiă de noi — continuă »K. K.« — a provoca greutăţĭ şi cestiunĭ, a cărorŭ resoluţiune nu e problema păcei şi nu se póte numai prin ascuţişulŭ săbiei se póte face. De aceea sĕ ne purtămŭ aşa, ca Românii şi Sasii sĕ ḍică odată: Lucră bine Maghiarii ăştia. Ei ferescŭ guvernulŭ de atacurile ce le-amŭ puté face asupra lui; iau asupră-le ce alte guverne suntŭ silite sĕ facă singure d. e. ca Rusia, care mai deunăḍĭ a declaratŭ, că două districte marĭ polone se rusifică brevi manu. Şi apoi nicĭ că voescŭ ei sĕ ne desnaţionaliseze; ei îşĭ păzescŭ numai ce 'i alŭ lorŭ«...

Lui »Ellenzék« îi e de lipsă »răbdarea lui Christosŭ,« ca sĕ nu isbucnéscă în vorbe stigmatisătóre, faţă cu purtarea Românilorŭ şi Saşilorŭ din Sibiiu; e o minciună, că activitatea reuniunei din Cluşiu are de scopŭ sĕ ştirbéscă drepturile naţionalităţilorŭ nemaghiare. Dumneḍeule! esclamă elŭ, dér nu mai ai fulgere sĕ lovescĭ pe astfelŭ de nevrednicĭ clevetitorĭ? Iată, Statulŭ ungarŭ sprijinesce miĭ, dér mii de scóle poporale şi de altŭ felŭ cu limba de instrucţiune nemaghiară, publică legile în fiecare limbă din patriă, fiecare rênduială hotărîtă pentru poporŭ i se face cunoscută fiecărei naţionalităţĭ în limba sa, la sute şi sute de oficiurĭ comunale şi comitatense au o administraţiă curatŭ nemaghiară. Şi totuşĭ îndrăsnescŭ aceştĭ ómenĭ sĕ minţă, că »desvoltarea naţională le e împedecată...«

Impertinenţa şi obrăsnicia ḍiarelorŭ ungurescĭ au trecutŭ orĭce margine. Arate-ne foile ungurescĭ măcarŭ o şcólă curatŭ nemaghiară subvenţionată de statŭ; arate-ne că aḍĭ mai publică statulŭ hotărîrile şi disposiţiunile ce le ia în tóte limbile sale; arate-ne câte oficiurĭ comunale şi comitatense au administraţiă curatŭ nemaghiară; arate-ne în fine, că desvoltarea culturală şi naţională nu ne este neîmpedecată, dacă nu mai au neruşinarea sĕ susţină că neaprobarea statutelorŭ reuniunei femeilorŭ române din Sătmarŭ nu e o pedecă. Ne amenință foile ungurescĭ cu sabiă şi cu cnutulŭ: le declarămŭ că 'i ţinemŭ capabilĭ de astfelŭ de fapte şi negreşitŭ, că milenarulŭ trebue încheiatŭ cu fapte »eroice.«

SCIRILE ḌILEI.

Prin circularulŭ Nr. 1733 Pres., Inaltŭ P. Sa mitropolitulŭ Mironŭ convócă şi declară de convocatŭ sinodulŭ ordinarŭ alŭ archidiecesei transilvane pe Dumineca Tomei, adică pe 31 Martiu st. v. la 9 ore a. m.

—0—

Resoluţiunea congregaţiunei sibiene a scosŭ din pepenĭ pe »Pesti Napló« şi pe »Nemzet.« Numitele ḍiare îşĭ varsă mânia în amare atacurĭ mai cu sémă celŭ dintéiu. Suntŭ de părere ḍiarele maghiare, că resoluţiunea este o demonstrare pentru »Schulverein-ulŭ« germanŭ. „Pesti Napló« o numesce o neruşinare, o impertinenţă săséscă şi meninţă pe Saşĭ că le-o va plăti îndĕrĕtŭ. De altă parte unŭ corespondentŭ din Sibiiu alŭ lui „Kolozsvári Közlöny« încĕ e voinicŭ în critica resoluţiunei ḍicêndŭ, că ea va ridica viscole în pressa ungurésca şi fiecare şirŭ alŭ ei va produce amărăciune la jurisdicţiunile »patriotice.« — Mai mare neruşinare şi impertinenţă nu póte sĕ fiă decâtŭ aceste ameninţărĭ ale foilorŭ ungurescĭ.

—0—

Pentru ocolulŭ tribunalului din Zilău s'a escrisŭ concursŭ pentru postulŭ de interpretŭ de limba maghiară, română şi germană.

—0—

Adunarea generală a municipiul[illegible] Tĕrgu-Mureşu[illegible]lui a decisŭ a ajuta scopurile reuniunii [illegible] maghiarisare di[illegible]n Cluşiu, contribuindŭ cu suma de 50 fl. Pofesorii un[illegible]i-versitari Valyi şi Jenei au fostŭ num[illegible] representanţĭ ai municipiului la adunarea de constituire, ce s[illegible]e va ţi[illegible]né în 12 Aprilie la Cluşiu.

—0—

Asupra averei lui Nicolau Marinovicĭ din Reginulŭ săsescŭ s'a deschisŭ concursŭ.

—0—

Tĕrgulŭ de ţéră în Viştea inferióră, comit. Făgăraşului, se va ţiné în anulŭ acesta la 7 Aprilie în locŭ de 4 Aprilie.

—0—

Piesa »Cruciaţii« de Niels W. Gade a fostŭ esecutată de „Reuniunea română de cântărĭ« din Sibiiu, care se află sub conducerea d-lui prof. G. Dima. Cu acompaniarea de piano a binevoitŭ a se însărcina d-lŭ advocatŭ Friedsmann. Sarcina cea mai mare a căḍutŭ pe soliştĭ. D-na Agnes Brote ca Armida, (mezzo-sopranŭ) d-lŭ C. Bărcănescu ca Rinaldo (tenorŭ) şi d. Isaia Popa ca Petru Eremitulŭ (basso) au seceratŭ aplausele tuturorŭ. Sibienii potŭ fi mândri că posedŭ unŭ corŭ aşa de bine deprinsŭ, nisce puterĭ atâtŭ de însemnate şi cu deosebire, că au în mijloculŭ lorŭ pe d. prof. G. Dima.

—0—

In tractulŭ Treiscaunelorŭ s'a alesŭ şi confirmatŭ de protopresbiterŭ d-lŭ Dimitrie Coltofeanu, care până acum a fostŭ administratorŭ parochialŭ în Breţcu. — Dorimŭ ca noulŭ protopopŭ sĕ ridice vaḍa tractului, promovândŭ instrucţia la poporulŭ ce li s'a încredinţatŭ şi avêndŭ totdéuna în vedere interesele românescĭ.

—0—

»Pester Lloyd« din 31 Martie n., vorbindŭ despre creditulŭ de 35 si 21 de milióne votatŭ de camerile României pentru facerea unui podŭ peste Dunăre la Cernavoda şi reconstruirea portului dela Constanţa, se esprimă astfelŭ: »Cu acéstă decisiune parlamentară s'a făcutŭ pasulŭ celŭ mai importantŭ spre realisarea unui

proiectŭ, ce în timpulŭ din urmă a fostŭ cu totulŭ dată la o parte în urma sterilelorŭ lupte parlamentare, spre realisarea unui proiectŭ, care nu trebue privitŭ numai ca condiţiunea cea mai cardinală a rentabilităţii căilorŭ ferate române, ci chiar şi ca cestiune vitală a esportului transmarinŭ de cereale române. Afară de acésta trebue sĕ mai intonămŭ cu deosebire, că prin clădirea liniei Bucurescĭ-Fetescĭ şi prin construirea podului preste Dunăre la Cernovada se întemeéză o linia de comunicaţiune universală din inima Europei preste Ungaria, Transilvania şi România la Marea-négră, care linia cu privire la comunicaţiunea cu Levantu, numai atuncia va puté face concurenţă drumurilorŭ de ferŭ orientale, ce au sĕ ducă preste Stambulŭ şi Salonicŭ, când în loculŭ juncţiunei de căi ferate române-transilvane preste Predélŭ, care juncţiune e nedestoinică, se va afla altă trecătóre preste Carpaţĭ mai comódă şi mai sigură.«

—0—

Graniţele s'au deschisŭ esportului de porcĭ din România, cu condiţiune ca porcii sĕ fie cercetaţĭ de medicii veterinarĭ atâtŭ în România câtŭ şi în Ungaria.

—0—

Guvernulŭ românŭ a refusatŭ orice participare la esposiţia din Pesta, din causă că procedarea Ungurilorŭ faţă cu România a fostŭ necorectă.

—0—

Organulŭ jidano-germanŭ din Viena »Neues-Wiener-Tagblatt« scrie cu privire la participarea României ca statŭ la esposiţiunea din Budapeşta cam următórele: Guvernulŭ română a rĕspunsŭ la învitarea guvernului unguresců de a participa ca statŭ la esposiţiunea, ce se va deschide în Maiu a. c. în capitala ungară, **negativŭ** şi **într'unŭ modŭ tocma aşa de curtenitorŭ ca şi decidĕtorŭ**, fără a arĕta motive esenţiale, carĭ aŭ provocatŭ acéstă mĕsură. Acuma, pentru ca sĕ nu fiă eliminată România din catalogulŭ esposiţiunii, guvernul unguresců trimese la Bucurescĭ pe directorulŭ supremŭ alŭ vămurilorŭ **Turoczy** şi pe concipistulŭ ministerialŭ baromulŭ **Schell** dela ministeriulŭ de comerciu, ca **sĕ cumpere de acolo obiecte de industriă şi de altfelŭ pe spesele guvernului unguresců**, pentru ca sĕ fiă espuse în pavilionulŭ român". — La acestea observă organulŭ jidano-maghiaro-germanŭ »Budapester-Tagblatt« următórete: »**Noi credemŭ, că guvernulŭ ar fi pututŭ plasá cu multŭ mai bine în Ungaria banii, ce-i întrebuinţéză la cumpĕrarea de obiecte românescĭ de esposiţiune. Unŭ statŭ nu trebue sĕ sufere o astfelŭ de tractare din partea nicĭ-unui guvern precum s'a întêmplatŭ guvernului unguresců — cu atâta mai puţinŭ însă din partea celui românescŭ.**«

—0—

Guvernulŭ românŭ a fostŭ informatŭ de papa că archiepiscopŭ în loculŭ rĕposatului Mgr. Ignaţiu Paoli s'a numitŭ episcopulŭ din Bucurescĭ Mgr. Palma, fostŭ secretarĭ până acum alŭ Mgr. Paoli. Mgr. Palma e de origine italiană şi aparţine unei familii princiare din Roma.

—0—

Alŭ doilea congresŭ alŭ corpului didacticŭ din România s'a întrunitŭ în 18 Martiu în Iaşĭ. Sala teatrului era plină de [illegible] peste 300 de învĕţătorĭ, institutorĭ şi profesorĭ. Ca presidentŭ alŭ congresului se proclamă d. M. Culianŭ, rectorulŭ universităţii din Iaşĭ, care deschise desbaterile printr'unŭ discursŭ arătândŭ rolulŭ şi însemnătatea acestorŭ întrunirĭ faţă cu progresulŭ învĕţămentului. Secretarulŭ congresului dl. C. Dobrescu cetì raportulŭ generalŭ, în care resumă tóte opiniunile desvoltate în cele 22 de memorii trămise congresului Profesorulŭ de facultate d. Cobălcescu propuse înfiinţarea unui ḑiarŭ didacticŭ, care se primì în unanimitate.

—0—

In Petersburg a apărutŭ o broşură, ce susţine că activitatea Angliei în Asia e destructivă, că numai Rusia are misiunea şi prin urmare şi dreptulŭ, sĕ se afirme ca purtătóre a civilisaţiunei în Asia, că ea trebue sĕ alunge pe Englezĭ şi décă guvernulŭ rusŭ se opune la acésta, sĕ îngrijéscă poporulŭ rusŭ de realisarea acestei idei...

Resoluţiunea
representanţei comitatului Sibiu în afacerea reuniunei de maghiarisare.

(Urmare).

Cu totulŭ altmintrelea sună promisiunile, care au fostŭ legate în modŭ sĕrbătoreecŭ de uniunea Ardealului cu Ungaria în dieta Transilvaniei ţinută în anulŭ 1865/6 la Cluşiu. In acéstă dietă domnea unanimitate relativŭ la aceea, că pretensiunile naţionale ale Saşilorŭ şi Românilorŭ cu privire »la limbă" trebue respectate. Nicĭ unŭ vorbitorŭ nu a trădatŭ atuncĭ nicĭ pe departe tendenţe de maghiarisare. Nu s'a aflatŭ atuncĭ nicĭ între Saşĭ nicĭ între Românĭ nimenĭ, care sĕ fi renunţatŭ dela pretensiunile naţionale. Acésta o dovedescŭ chiar şi declaraţiunile făcute de o fracţiune fórte mică a Românilorŭ (deputatulŭ Iosifŭ Hoszu) şi de o fracţiune a Saşilorŭ (de către deputaţiĭ Samuel de Löwenthal, Iuliu de Brennerberg, Francisc de Brennerberg, Fridric Wächter, Mauriciu Conrad), carĭ declaraţiunĭ s'au recomandatŭ de către dieta din Cluşiu prin adresa din 18 Decemvre 1865.

Acésta se dovedesce şi din preaînaltulŭ rescriptŭ dela 25 Decemvre adresatŭ dietei: „Uniunea definitivă a ambelorŭ ţĕrĭ, ce Noi o putemŭ realisá numai pe basa raporturilorŭ regulate ale dreptului publicŭ alŭ ţĕrilorŭ corónei ungare între sine şi faţă cu imperiulŭ, Noi afară de acésta o facemŭ pendentă dela respectarea necesară a intereselorŭ speciale ale Marelui Nostru Principatŭ Transilvania şi dela garantarea pretensiunilorŭ de dreptŭ recunoscute şi de Noi ale diferitelorŭ naţionalităţĭ şi confesiunĭ dela regularea potrivită a cestiunilorŭ administrative ale acestei ţĕrĭ."

Acésta o dovedescŭ apoi cuvintele finale, pe care le-a adresatŭ Excelenţa Sa presidentulŭ dietei ardelene bar. Francisc Kemény la 9 Ianuariu 1866 dietei ardelene din Cluşiu:

»Anevoiă va fi în patria nóstră vre-unŭ cetăţénŭ nepreocupatŭ, şi cu atâtŭ mai puţinŭ sĕ póte aflá vre-unŭ membru alŭ acestei onorate adunărĭ, care ar avé intenţia de a îngreuná opulŭ salutarŭ alŭ uniunii nóstre prin pretensiunĭ exagerate séu de a trece preste marginile disposiţiunilorŭ articolilorŭ I şi VII de lege din 1848 şi preste instituţiunile, ce s'au desvoltatŭ din rapórtele proprii ale Ardealului, de a împedecá uniunea, care de mai multŭ decâtŭ de 300 de anĭ s'a prefăcutŭ cu străbunele nóstre datinĭ în carnea şi sângele nostru, de a o nimicí deodată séu de a nu împliní dorinţele diferitelorŭ naţiunĭ ale patriei ce se împacŭ cu uniunea amândororŭ ţĕrilorŭ.

»Dacă naţiunea săséscă, dintre care o parte considerabilă s'a pronunţatŭ deja pentru uniune, va cumpĕní acésta, atunci dênsa nu póte privĭ în aceea pentru sine o scădere, dacă se supune protecţiunii imediate a corónei unguresci şi dacă judecă nepreocupată asupra posiţiei sale, în acestŭ casŭ nu póte avé nicĭ o causă de îngrijire, deórece municipiulŭ ei rĕmâne şi prelângă uniune intactŭ; ba încă prin aceea, că drepturile ei vorŭ fi sprijinite de tótă Ungaria, va vedé reînoindu-se aceea strălucită epocă a istoriei sale, care cade în timpulŭ de mai înainte de separare — sub regii unguresci, din care timpŭ se tragŭ privilegiile ei cele mai frumóse şi basele cele mai solide ale bunăstării sale cetăţenescĭ.

»Acei Românĭ, carĭ au óre-carĭ nedumerirĭ faţă cu uniunea patriei nóstre se vorŭ liniştí îndată ce vorŭ cugetá, că se vorŭ uní cu conaţionalii şi conreligionarii lorŭ din Ungaria prin ceea ce garanţa pentru puterea şi bunăstarea lorŭ cetăţénéscă se va întări, dacă vorŭ considerá câtŭ de liberală e constituţiunea Ungariei şi câtŭ de favoritóre pentru popóre şi de care vorŭ avé parte egală apoi numai decâtŭ şi dênşii dimpreună cu celelalte naţiunĭ ale patriei nóstre, şi dacă vorŭ considerá, că drepturile constituţionale suntŭ garantate şi apĕrate acolo de unŭ poporŭ, care e maturŭ politicesce, care are unŭ trecutŭ istoricŭ şi e chematŭ pentru unŭ viitorŭ şi mai strălucitŭ, — se vorŭ liniştí cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ naţiunea română e unită în modŭ confesionalŭ cu coreligionarii sĕi ce locuescŭ în Ungaria, care unire n'au privit'o de dăunăciósă şi au primit'o decĭ cu bucurie şi de bună voie.

»In urma încuviinţării prea graţióse a Maiestăţii Sale, primită cu sentimente de recunoscinţă, representanţii şi regaliştii ardelenĭ vorŭ întrá în dieta comună pentru a desbate asupra punctelorŭ singuratice ale uniunii împreună cu fiii patrioticĭ din ţéra suroră, pentru a desbate asupra cestiunilorŭ măreţe ce le-a presentatŭ Maiestatea Sa Regele nostru în vorbirea de deschidere a dietei regnicolare a ţĕrii surore.«

Presentulŭ stă în unŭ contrastŭ drasticŭ cu promisiuuile, dintre care nicĭ una nu s'a împlinitŭ şi fiecare e întórsă în contrarulŭ!

Astăḑĭ, locuitorii germanĭ şi românĭ ai Ardélului jigniţĭ în simţemintele lorŭ cele mi sacre, plinĭ de o amarnică îngrijire pentru viitorulŭ lorŭ naţionalŭ şi lipsiţĭ de scutulŭ publicŭ în contra desconsiderării naţionalităţii lorŭ, desconsiderare exprimată şi în nisuinţele de maghiarisare ale aşa numitei »Reuniunĭ de cultură maghiare« făţişŭ îndreptate în contra lorŭ, vĕdŭ cu mâhnire, câtŭ de înapoiată este situaţiunea lorŭ faţă cu pretensiunua ce ambasadorulŭ austro-unguresců, contele Franciscŭ Zichy, a susţinutŭ cu tótă greutatea puterii monarchiei nóstre în favorulŭ cetăţenilorŭ unuĭ statŭ streinŭ, pretinḑêndŭ pentru locuitorii de neamŭ neturcescŭ usulŭ limbii lorŭ egalŭ îndreptăţitŭ cu idiomulŭ turcescŭ la tribunalŭ şi în administraţie — »usage de langue du pays dans les tribunaux et l'administration également avec le turc« (conformŭ protocolului conferenţei din Constantinopolŭ dela 15 Ianuarie 1877.)

Prin urmare adunarea generală a comitatului Sibiu declară:

1. Representanţa comitatensă regretă înfiinţarea „Reuniuni de cultură maghiară ardelene« din Clujŭ şi activitatea celorlalte reuniunĭ de acestŭ soiu din Ungaria, fiind-că ele urmărescŭ tendenţa de a suprimá drepturile cetăţenilorŭ nemaghiarĭ ai ţĕrii chiar mai multŭ decâtŭ până la asprime şi stau în contraḑicere cu asigurările făcute în dieta ţĕrii dela 1861 şi 1866 şi cu articolulŭ de lege XLIV din 1868 »Despre egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ,« care, — abstracţie făcêndŭ dela asprirea lui prin legile ulteriόre şi dela violările lui din partea executivii — însuşĭ impedecă desvoltarea naţionalităţilorŭ nemaghiare.

2. Representanţa comitatului acestuia consideră recercarea de a sprigini activitatea acestorŭ reuniunĭ ca o

---

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

Şi trecând Mercurie prin taberile barbarilorŭ până la celŭ mai mare alŭ lorŭ l'au ucisŭ cu sabia pe elŭ, şi împreună cu dênsulŭ atâţĭ barbarĭ au omorîtŭ, încâtŭ se lipise mâna lui de mănunchiulŭ săbiei, plină de sânge; aşa au fostŭ biruiţĭ şi alungaţĭ barbarii de către Romanĭ; éră pe Mercurie pentru vitejia lui cea mare l'a chematŭ la sineşĭ Decie, cinstindu-lŭ pe elŭ cu marĭ darurĭ şi l'a pusŭ pe dênsulŭ Voevodŭ (Duce) peste tóte oştile din Dacia. Pe la anulŭ 250 Goţii încurseră cu mare furiă în Dacia; însĕ Decie nesuferindŭ pe barbarĭ în Dacia lui Traianŭ, care era pórta imperiului romanŭ, ordonă ca sĕ se adune mai multe legióne în Ponoma, loculŭ sĕu natalŭ, şi înaintândŭ de aicĭ spre barbarĭ, începŭ cu ei unŭ resbelŭ fórte sângerosŭ; póte că totŭ acuma sĕ ridică asaltulŭ cetăţii Nicopolis împresurată de barbarĭ. Decie înfrânse pe Goţĭ şi de astădată şi rĕmase aicĭ spre a-şĭ întinde operaţiunile sale militare mai departe

Martira Drossida.

(98—106)

Pe la anulŭ o sută după Christosŭ, în timpulŭ împĕratului Traianŭ creştinismulŭ se întinsese fórte multŭ în Roma; misionarii secreţĭ ai bisericii creştine de aicĭ făceau marĭ progrese în propagarea creştinismului. Mai multe familii ilustre dintre patricii Romei (precum fraţii Faustŭ, Faustinianŭ şi Clementŭ carĭ eran fii ai luĭ Faustŭ şi ai Matidei, şi anume Faustŭ şi Faustinianŭ erau gemenĭ, éră Clementŭ era fratele celŭ mai micŭ.) Tatălŭ lorŭ Faustŭ era vĕrŭ cu cesarulŭ Tiberie şi muma lorŭ Matidia, nepóta lui Octaviaŭ Cesarulŭ; era dară din familie împĕrătéscă şi din cele mai bogate din Roma. Aceştia îmbarcându-se din reşedinţa romană cu fii lorŭ pentru Atena, fură aruncaţĭ de tempestate pe ţĕrmurii Asiei. De aicĭ ei visitară Palestina, unde şeḑură mai multŭ timpŭ; se iniţiară de către sf. apostolŭ Petru în misteriile religiunii creştine şi se botezară toţĭ de acestŭ apostolŭ. Astfelŭ prin mijlocirea acestei familii creştinismulŭ îşĭ luă repede unŭ sborŭ mare în imperiulŭ romanŭ grăbindŭ póte cu unŭ secolŭ triumfulŭ crucii. Casa acestui Faustŭ deveni cea dintâiu asilŭ alŭ apostolilorŭ şi alŭ celorlalţĭ creştinĭ din Roma. Dintre fii acestuia numai junele Clementŭ ajută pe sântulŭ Petru în propagarea Evangeliei şi se sfinţî de acestŭ apostolŭ ca Episcopŭ, care după mórtea apostolului trebuia sĕ rămână Episcopŭ în Roma; éră dintre femei, Domnilla, logodnica lui Marcu Aurelie filosofulŭ şi nepóta lui Clementŭ, cu mai multe patriciene erau înrolate în corpulŭ creştinilorŭ de aicĭ; doctrina lui Christŭ atrase la sine inimile mai multorŭ junĭ romanĭ, ea pătrunse chiar şi în camerile imperiale, prin mijlocirea Domnillei, care ca amică intimă a Plotinei (consórta lui Traianŭ) avea liberă intrare în cabinetulŭ acestei împĕrătese. Domnilla iniţiă pre Drossida în misteriile creştinismului şi adeseorĭ Drossida era visitată pentru catichisarea în noua religiune de alte cincĭ patriciene june consângene cu Domnilla. Fiica lui Traianŭ, pĕtrunsă de morala evangelică, fù botezată într'ascunsŭ de vicariulŭ st. Petru, Clementŭ I., şi intră şi dênsa în societatea familiilorŭ creştine din Roma. Acéstă societate avea de ţintă a cercetá pe sfinţii din închisorĭ, a înmormênta sfintele lorŭ cadavre, a propagá evangelia şi a contribuí la susţinerea bisericii creştine. Adeseorĭ Drossida prin aurulŭ sĕu îndulcea sórtea mai multorŭ creştinĭ din Roma, mângâindŭ pe cei prigoniţĭ. In contra voinţii sale ea fù logodită de părinţĭ după Adrianŭ, adoptatŭ de Traianŭ ca succesorŭ la tronulŭ imperiului; cu tóte astea Drossida nu putea suferi de consórte pe unŭ astfelŭ de omŭ, nepotrivitŭ cu dênsa şi la religiune şi la sentimentŭ şi la caracterŭ. Ce asemĕnare între secolulŭ ântêiu alŭ creştinismului şi între secululŭ alŭ nouĕsprĕḑecelea în care ne aflămŭ! (Va urmă)

presupunere despre abusŭ de putere și autoritate și ca menită a vĕtămá în modulŭ celŭ mai greu administrațiunea și a o aduce în contradicere dușmănósă cu maioritatea locuitorilorŭ țĕrii.

Sibiiu, 28 Martie 1885.

Adunarea generală a comitatului Sibiiu.

*

Adunarea generală extraordinară a comitatului Sibiiu, ținută la 28 Martie n., în care s'a desbătutŭ asupra rĕspunsului datŭ la cererea de a sprijini reuniunea de maghiarisare din Clușiu, și Șemnit-Diln, a fostŭ presidată de vice-comitele d-lŭ Thalmann.

Primulŭ vorbitorŭ a fostŭ:

Nicolau Christea: Regretă, că timpulŭ destinatŭ pentru alte afacerĭ ale municipiului trebue sĕ-lŭ petrécă cu lucrurĭ, carĭ, după firea lorŭ, aparținŭ altorŭ corporațiuni mai înalte. Dar' după ce provocarea s'a făcutŭ, municipiulŭ nu se póte da în lăturĭ, trebue sĕ se pronunțe; doreșce ca acésta însĕ sĕ se facă în sensulŭ celŭ mai patrioticŭ.

După desastrulŭ dela 1866, monarchia austriacă a fostŭ împărțită în două părțĭ. Bărbații destatŭ de atuncĭ au aflatŭ cu cale, ca jumĕtatea, în care se află și locuitorii acestei patrii, sĕ o încredințeze conducerii elementului maghiarŭ. Conducerea acésta însĕ nu avea sĕ însemneze că celelalte naționalitățĭ sĕ fie asuprite de elementulŭ maghiarŭ. Elementulŭ maghiarŭ însĕ nu s'a mulțumitŭ numai cu conducerea, ci s'a apucatŭ de maghiarisare. La începutŭ mai puținŭ. Darŭ totușĭ tendența se vede încă din legea de naționalitățĭ, căcĭ și acésta are ușițe, de óre-ce drepturile asigurate într'ênsa suntŭ slăbite prin aceea, că în multe locurĭ s'a pusŭ terminulŭ »lehetőségig«.

Prin acésta s'a ruptŭ cu tradițiunea și cu istoria Ungariei. Celŭ dintêiu rege alŭ Ungariei a recunoscutŭ că regatulŭ cu o limbă este lucru anevoiosŭ. Acésta se vede și la regii următorĭ, carĭ încă n'au fostŭ de părerea că Uugaria va fi bine a fi locuită numai de Maghiari, căcĭ altfelŭ n'arŭ fi adusŭ totŭ feliulŭ de limbĭ în țară, cu scopŭ de a promova binele țĕrii în chipulŭ acesta.

Nu în maghiarisare e a se căuta fericirea țĕrii, căcĭ nu maghiarisarea face fericirea, ci în mulțumirea taturorŭ cetățenilorŭ statului deopotrivă.

E curiósă decĭ aparițiunea reuniunilorŭ, cum e și aceea care este astădĭ obiectulŭ desbaterilorŭ nóstre. Se dice că reuniunĭ ca ceeace are sĕ se înființeze în Clușiu, au sĕ formeze legătura dintre naționalitățile din țĕră. Ca și când până acumŭ nu arŭ fi fostŭ legătură între naționalitățĭ. Intr'unŭ timpŭ scurtŭ s'au aflatŭ naționalitățile din patria nóstră în drepturĭ egale și s'au înțelesŭ destulŭ de bine și fără legătura maghiarisării, după cum se intenționéză. Iarŭ încâtŭ pentru patriotismŭ naționalitățile n'au lipsă de legătura maghiarisării, căcĭ aceste și fără de acea legătură suntŭ destulŭ de patriotice; de multe orĭ după cumŭ au doveditŭ la 1859 și la 1866, mai patriotice decâtŭ înșișĭ Maghiarii.

Reflecteză și la împregiurarea, că limba maghiară n'are puterea atractivă cum au limbile națiunilorŭ marĭ; Germanii, Francezii, Italienii, Englezii, cătră care omulŭ este atrasŭ prin bogățiile lorŭ de sciință și literatură.

In interesulŭ păcii între naționalitățĭ, turburate prin tendența de maghiarisare, cu deosebire turburate prin reuniunĭ cum este și cea din Clușiu, de care municipiulŭ Sibiiului este provocatŭ sĕ o spriginéscă, este consultŭ a se opune sĕmênței de discordie și de vrajbă; dar' e și în interesulŭ statului, care va prospera mai curêndŭ, dacă toțĭ cetățenii vorŭ afla mulțumire, decâtŭ dacă va fi mulțumită numai o naționalitate. Sprginesce din tótă inima propunerea comisiunii permanente. (Aprobărĭ.)

Dr. Sentz: On. adunare generală! Credŭ că trebue sĕ sulevezŭ cestiunea competenței comitetului permanentŭ relativŭ la propunere. Conformŭ §-lui 1 alŭ articolului de lege XLII din 1870, se pare că cestiunea nicĭ nu cade în copetența onoratei congregații, deoarece e vorba de o simplă afacere de reuniune, ér nu de cestiunĭ de ale țĕrii. (Ilaritate).

Iónŭ Hanea: De o plagă a țĕrii (Așa e. Ilaritate.) Mĕ rogŭ sĕ mĕ ascultațĭ, fiindcă vorbescŭ din intima convingere. Din actulŭ cetitŭ se cunósce tendența și germinile, din care a rĕsăritŭ. Domnii redactorĭ au procesŭ din punctulŭ de vedere: reuniunea e o reuniune de maghiarisare; acésta nu e de suferitŭ; trebue sĕ i ne opunemŭ hotărîtŭ. Propunerea a emanatŭ din unŭ sentimentŭ, care în diferite limbĭ are diferite numirĭ, dér tóte nimerescŭ esența. Acestŭ sentimentŭ nemțesce se numesce: Aergerniss (Strigărĭ: Mai multŭ!) ungurescе: botránykodás; franțuzesce: se scandaliser; numirea românéscă e cea mai nimerită: se turbură, va sĕ dică o turburare a sufletului; domnii redactorĭ ai propunerii au fostŭ turburațĭ în concepția lorŭ. (Rîsete). Tótă propunerea e greșită pe calea acésta. — Teoria lui Darvin jócă astădĭ în Europa unŭ rolŭ însemnatŭ, cuprindêndŭ tóte spiritele. Idea pentru existență preocupă și pe domnii redactorĭ. Ei cugetă: Dacă Maghiarii voiescŭ sĕ maghiariseze, atuncĭ trebue sĕ începemŭ o luptă pentru existență. Darvin are nedreptate din două puncte de vedere. Nu e bine când cetățenii unui statŭ suntŭ în neunire, ci naționalitățile sĕ se aibă între sine ca membrele trupului omenescŭ. (Ilaritate.)

Expunerea adresei are o parte, pentru care cetățenii se temŭ de reuniunea de cultură, că dînsa va maghiarisa pe Românĭ, Sașĭ etc. ceea ce nu e cu putință. Numai cei slabĭ vorŭ cădé jertfă maghiarisării: cine se teme, acela se simte atâtŭ de slabŭ, încâtŭ crede că va peri.

Suntŭ domnii în clarŭ cu înțelesulŭ maghiarisării? (Ilaritate mare). Mărturisescŭ că eu nu sciu ce se înțelege sub maghiarisare. (Ilaritate mare). Mĕ rogŭ, vreau sĕ esplicŭ ceea ce cugetŭ; atuncĭ sĕ judece domnii, dacă amŭ dișŭ ceva atâtŭ de ridicolŭ. Cuvêntulŭ se póte pricepe astfelŭ, că se maghiariséză acela care învață ungurescе, deórece cui îi întinde draculŭ degetele, aceluia îi întinde acușĭ tótă mâna. A sci e putere; acésta are valóre și despre cunoștința de limbĭ. Cu atâtŭ mai bine dacă cineva scie și ungurescе. Séu se dice: E periculosŭ a lucra ca sĕ învețe ungurescе, cine face acésta acela maghiariséză. Dér eu vĕ voiu cita pe unŭ bărbatŭ, ale cărui opiniuni le vețĭ recunósce și d-vóstră. D-lŭ metropolitŭ Șaguna a datŭ multorŭ preoțĭ tinerĭ sfatulŭ sĕ învețe ungurescе și pentru acestŭ scopŭ i-a trimisŭ la Dobriținŭ. Și pe mine a voitŭ sĕ mĕ trimită la Dobriținŭ pentru — (Strigăte: Baremĭ de o ar fi făcutŭ! Bravo!) — Cine lucră pentru rĕspândirea limbii, încă nicidecum nu a maghiarisatŭ. Țĕranulŭ Sasŭ scie vorbi aprópe pretutindenĭ românesce și elŭ a învĕțatŭ fără de pericolulŭ romanisării. Prin acésta e doveditŭ că nimicŭ nu ar fi mai de doritŭ, decâtŭ ca fiecare cetățénŭ sĕ învețe și sĕ scie tóte trei limbile patriei. (Strigăte: Dér fără siluire!) Dacă acésta dér nu e maghiarisare, ea póte obveni numai la singuraticii renegațĭ, carĭ nu impunŭ Maghiarilorŭ și nicĭ din partea conaționalilorŭ sĕi nu se împărtășescŭ de mare onóre. (Strigăte ironice: Așa este!) Sĕ nu se eșofeze însĕ nime pentru aceștĭ singuraticĭ. Intre singuraticĭ și între naționalitățĭ e o depărtare ca între ceriu și pămêntŭ. Omulŭ móre; națiunile încă potŭ sĕ se stingă, dér nu pótŭ fi nicĭ când nimicite — desnaționalisate. Unŭ motivŭ principalŭ pentru mine e: S'au citatŭ luptele religionare de odiniórǎ; astădĭ nu ne mai luptămŭ pentru religiune; fiecare știe însĕ că astădĭ loculŭ acelorŭ lupte 'l-au ocupatŭ certele naționale. Sperezŭ că precum astădĭ reprivimŭ cu compătimire la concepțiile religióse de mai nainte, întocmai va veni unŭ timpŭ când se vorŭ compătimi certele naționale de adĭ. Eu propunŭ: Sĕ ne destulimŭ cu aceea, că vomŭ luá simplu spre cunoștință învitările reuniunii de cultură din Clușiu și Șemnițŭ-Dilnŭ și nu vomŭ mai face nimicŭ alta.

(Va urma).

Intrunirile literarĭ. Biblioteca damelorŭ. Teatru de diletanțĭ. O cestiă a viitorului.

Brașovŭ, 21 Martie 1885.

Sĕptămâna trecută s'a ținutŭ ultima întrunire literară.

Ce suntŭ aceste întrunirĭ literare, se vorŭ întrebá unii din cetitorii noștri? și totŭ ei vorŭ rĕspunde, că orĭ ce vorŭ fi nu póte decâtŭ bine sĕ aducă societății.

La inițiativa corpului profesoralŭ de aci s'au instituitŭ, acum doi anĭ, două ciclurĭ de întrunirĭ literare și anume unulŭ în postulŭ Crăciunului și alŭ doilea în postulŭ Pascilorŭ. Aceste întrunirĭ s'au continuatŭ în anulŭ 1884/5 și succesulŭ dobênditŭ este îmbucurătorŭ.

Inițiatorii acestorŭ întrunirĭ au căutatŭ, ca tractatele sĕ fie câtŭ se póte mai acomodate pentru dómnele și domnișórele nóstre, au căutatŭ ca în conferințele lorŭ lucrurile folositóre sĕ le aducă în legătură cu lucrurile plăcute. Cumcă le-au succesŭ, s'a doveditŭ prin cercetarea regulată și prin mulțimea damelorŭ, care n'au pregetatŭ, uneorĭ chiar pe vreme rea, de a lua parte la aceste prelegerĭ. Cumcă a succesŭ acésta, a doveditŭ și decisiunea ce au luat'o damele nóstre de a nu ține serate prin casele d-nelorŭ Joia séra când suntŭ întrunirile, și chiar dacă s'ar iví așa ceva din tr'altă parte, de a nu merge și a nu da ascultare învitărilorŭ făcute.

Totŭ ca unŭ succesŭ alŭ acestorŭ întrunirĭ putemŭ privĭ împrejurarea, că și domnișórele au luatŭ parte activă contribuindŭ cu plăcutele lorŭ cetirĭ și declamărĭ, pentru ca cu atâtŭ mai atrăgĕtóre sĕ fie întrunirile. In rêndulŭ acesta constatămŭ cu plăcere, că mai în fiecare Joi a completatŭ programa unei serĭ câte o domnișóră, fie prin cetirea vre-unei piese alese séu a unui subiectŭ interesantŭ, fie prin vre-o declamare nimerită.

Ideea cu întrunirile literare au fostŭ bună și a venitŭ la timpŭ oportunŭ. Idea a pătrunsŭ în societate și a făcutŭ, ca însașĭ societatea nesilită de nimenĭ sĕ ia parte activă, ceea ce dovedesce că damele și domnișórele sciu apreția întreprinderile salutare pentru societate.

Dar nu numai atâtŭ, damele și domnișórele nóstre au făcutŭ mai multŭ. Au decisŭ, ca fiecare sĕ contribue cu banĭ și astfelŭ s'a pusŭ bază unei bibliotecĭ, ce se află sub scutulŭ Reuniunei femeilorŭ române din locŭ. Acéstă bibliotecă, carea de presentŭ numĕră aprópe 100 de opurĭ curatŭ românescĭ, este prima bibliotecă la publiculŭ românŭ, carea stă la imediată disposiția a dómnelorŭ și domnișórelorŭ.

Nu puținŭ însemnéză așa ceva. Românii au lipsă de bibliotecĭ de acéstă natură și putemŭ dice, că înființarea lorŭ prin locurile locuite de Românĭ este o necesitate indispensabilă, o necesitate cu care stă în strênsă legătură rĕspândirea literaturei românescĭ în tóte păturile societății nóstre. — Nu voiu vorbĭ mai multe despre bibliotecă, pentru că suntemŭ convinșĭ, că fiecare va pricepe însemnătatea acestorŭ citadele menite pentru rĕspândirea culturei. Unŭ lucru nu-lŭ putemŭ trece cu vederea.

Domnișórele nóstre au și ele întrunirĭ odată pe sĕptĕmână. Se ocupă cu cetirea și cu conversația asupra diferitelorŭ materii cetite. Meritulŭ lorŭ celŭ mai mare este, că în zelulŭ lorŭ pentru idea acésta, ce a începutŭ a prinde rădăcinĭ în societate, au luatŭ hotărîrea sĕ dea nisce representațiunĭ teatrale, ca din venitulŭ curatŭ alŭ acestora sĕ se augumenteze biblioteca înființată sub auspiciile Reuniunei femeilorŭ. Idea acésta s'a îndeplinitŭ căcĭ s'a studiatŭ, după cum suntemŭ informațĭ, piesele »Nino« și »După teatru« și se vorŭ representá a treia di de Pascĭ.

Domnișórele nóstre au simțitŭ insuficiența vieții sociale de aci și au datŭ sĕ se înțelégă, că celŭ puținŭ atâta câtŭ se póte face prin noi înșine, sĕ se facă. — Dar ce atâta literatură, sciință și artă, vorŭ dice uni carĭ la prima impresiune vorŭ face sentința acestorŭ lucrurĭ! Dómnele și domnișórele nóstre sĕ vadă de ale gospodăriei. Uitațĭ la Sașii din Brașovŭ că ei se încércă sĕ ucre pentru ca și femea sĕ fie în stare sĕ-șĭ agonisécă singură, sĕ fie scósă de sub inmediata dependință a bărbatului.

Și acéstă idee își are părțile sale bune.

Lucrulŭ nu trebue astfelŭ înțelesŭ. Asigurămŭ pe orĭ și cine, că dacă astădĭ ar veni cineva cu idei ca cele pe urmă amintite, și ar vrea sĕ le propage între damele și domnișórele nóstre, nu ar ajunge la resultatulŭ doritŭ. Nimenea nu dice că acestea suntŭ lucrurĭ rele. Nu, dómne ferесe! Noi însă avemŭ convingerea, că prin cetire și prin ascultarea diferitelorŭ prelegerĭ se întroduce în societate spiritulŭ lucrărilorŭ, alŭ gândirilorŭ și alŭ faptelorŭ atâtorŭ bărbațĭ, carĭ au îmbĕtrânitŭ ocupându-se cu sciința și cu literatura și apoi lucrărĭ și scrierĭ, carĭ se ocupă cu cestii economice esistă destule.

De altmintrelea dómnele nóstre au vorbitŭ de multe orĭ despre ideile carĭ se propagă printre Sașĭ și ele au venitŭ la convingerea, că inițiarea acestora este o cestiă a viitorului, ér câtŭ privesce actualitatea e de ajunsŭ și decĭ sĕ nu ne pripimŭ, căcĭ va veni rêndulŭ și la punerea în lucrare a acestorŭ idei practice ale vieții. Lăudămŭ zelulŭ damelorŭ, căcĭ dênsele prin ceea ce au făcutŭ au pusŭ bază unorŭ lucrurĭ marĭ ce se vorŭ resolva în viitorŭ. Dorimŭ ca cele făcute aci să afle imitatorĭ câtŭ mai mulțĭ și în alte locurĭ românești.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 2 Aprilie. — In centrulŭ orașului, în casele de închiriatŭ Harisch-Bazar de pe piața primăriei s'a comisŭ adĭ după amédĭ pe la 4½ óre unŭ omorŭ și furtŭ la mediculŭ dentistŭ Altmann, care locuia în etagiulŭ alŭ doilea, avêndŭ în locuința sa compusă din două departamente o fată de 20 de anĭ Verona Pesek. Pe la 4 óre după amédĭ venĭ Verona Pesek acasă cu o fetiță de 8 anĭ Roza Budai. După o jumĕtate de oră servitórea voi sĕ intre în casă, când la deschiderea ușei găsi în ântêia cameră pe Verona Pesek îmbrăcată numai în cămașe, ér în a doua cameră pe Roza Budai, amêndouĕ înotândŭ în sânge și deja mórte. La amêndouĕ jertfele le era pântecele de josŭ în susŭ spintecate și gâturile tăiate. Făptuitorii suntŭ necunoscuțĭ. S'au luatŭ cele mai energice mĕsurĭ pentru descoperirea lorŭ. Din locuința s'au jăfuitŭ mai multe obiecte. Scrinulŭ cu rufele a fostŭ spartŭ.

(†) **NECROLOGŬ.** — *Smaranda Grecu n. Radu*, din Reghinulŭ săsescŭ, în alŭ 67 anŭ alŭ vieții, și 47-lea alŭ căsătoriei, după unŭ morbŭ scurtŭ de plămânĭ, în 26 Martie a repausatŭ.

Fie'i țĕrîna ușóră!

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.15
Rentă de hârtiă 5%	92.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98. -
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122. -
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50
Bonurĭ rurale ungare	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.70
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.80
Renta de hărtiă austriacă	82.65
Renta de arg. austr.	83.—
Renta de aurŭ austr.	107.75
Losurile din 1860	138 90
Acţiunile băncei austro-ungare	862 —
Act. băncei de creditŭ ung.	296.25
Act. băncei de creditŭ austr.	293.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.81½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.70
Londra 10 Livres sterlinge	124.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 21 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90¼	—
Renta rom. amort. (5%)	92¾	—
» convert. (6%)	88¾	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	99⅛	—
» „ „ (5%)	84¼	—
» » urban (7%)	96	—
» » „ (6%)	90	—
» „ » (5%)	81½	—
Banca naţională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Naţională	225	—
Aurŭ	13.½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 3 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.65	Vênd.	8.68
Argint românesc	»	8 60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.79	»	9.82
Lire turcescĭ	»	11.06	»	11.08
Imperialĭ	»	10.04	»	10.06
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	125.—	„	126.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☛ **Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.**

Bilanțulŭ anualŭ din 31 Decemvre 1884

alŭ societăţii „Albina," institutŭ de creditŭ şi de economii în Sibiiu

Active:

Cassă în numĕrarŭ		fl.	41,696.23
Monetă		»	27.160.82
Cambie de bancă		»	1,117,028.51
Cambie şi obligaţiunĭ dela reuniunĭ de creditŭ		„	13,444.10
Imprumuturĭ pe hipotece:			
a) în scrisurĭ fonciare	fl. 921,576.72		
b) în numĕrarŭ	» 98,949.94	»	1,020,526.66
Credite fixe		»	114,705.16
Avansurĭ pe efecte publice		»	86,753.96
Credite de cont-corente		»	68,951.71
Imprumuturĭ pe producte		»	4,419.95
Cassa institutului şi diverse realităţĭ de vênḑare		»	113,547.59
Efecte publice		„	144,521.43
Efectele fond. de garanţiă ale scris. fonciare		»	229,902.67
Efectele fondului de pensiunĭ alŭ funcţionarilorŭ instit.:		»	11,652.90
Mobiliarŭ	fl. 4,902.34		
după amortisare de	» 490.24	»	4,412.10
Diverse conturĭ debitóre		„	75,168 85
		fl.	3,073,892.64

Passive:

Capitalŭ socialŭ 3000 acţiunĭ à fl. 100		fl.	300.000.—
Fondulŭ de reservă alŭ acţionarilorŭ		»	41,995.—
Depunerĭ pentru fructificare		„	1,666,248.53
Scrisurĭ tonciare în circulaţiune	fl. 858,800.—		
Scrisurĭ fonciare sortate în circulaţiune	» 1,700.—	»	860,500.—
Fondulŭ de garanţia alŭ reuniunilorŭ		»	4,529.54
Fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcţionarilorŭ		»	11,781.31
Dividende neridicate		»	1,490.—
Tantieme neridicate		»	200.—
Interese anticipate pro 1885		»	25,134.02
Diverse conturĭ creditóre		„	121,238.14
Profitŭ curatŭ		»	40,776.10
		fl.	3,073,892.64

Sibiu în 31 Decembre 1884.

Ioanŭ Hannia mp. membru alŭ direcţiunei — **Ioanŭ Popa** mp. membru alŭ direcţiunei — **Visarionŭ Romanŭ** mp. directorŭ executivŭ — **Iosifŭ Lissai** mp. comptabilŭ

Subsemnatulŭ comitetŭ am esaminatŭ bilanţulŭ presentŭ şi confrontându-lŭ cu registrele principale şi ausiliare ale societăţii ţinute în bună regulă l'am găsitŭ în consonanţă cu aceleşĭ şi exactŭ.

Sibiu în Martie 1885.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Dr. Aurelŭ Brote mp. **Ioane Creţiu** mp. **Michael Kabdebo** mp. **Corneliu Tobias** mp.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10,56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ (	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.